

ŚWIADOME DOKARMIANIE PTAKÓW

Dowiedz się jak:

- Jak dokarmiać ptaki w zimie?
- Dlaczego ptaki zostają na zimę?
- Kiedy zacząć dokarmianie?
- Jaki pokarm wybrać?
- Gdzie powiesić karmnik?

Wyprodukowano przez:
LINAREM Wojciech Cisowski
31-752 Kraków,
ul. Makuszyńskiego 22A

Pokoloruj ptaki

U ptaków rok możemy podzielić na dwa okresy: **krótki lęgowy** i znacznie dłuższy **poza lęgowy**. Okres lęgowy ptaków to intensywny czas gdy zwierzęta te budują gniazda, składają i wysiadują jaja oraz odchowują potomstwo.

Dużym wyzwaniem dla ptaków w naszej strefie klimatycznej jest **przetrwanie zimy**. Poszczególne gatunki ptaków spotykane na terenie Polski różnie sobie z tym radzą, obierając nieraz zupełnie odmienne strategie przetrwania:

- przemieszczają się (migrują) (np. bociany, jerzyki),
- przygotowują zapasy (np. sójka),
- zmieniają rodzaj pobieranego pokarmu,
- gromadzą się w stada lub grupy.

Okres zimowy poprzedzony jest u wszystkich ptaków intensywnym żerowaniem, w celu zgromadzenia odpowiedniej ilości tkanki tłuszczowej. Jest to istotne w celu przetrwania okresu niskich temperatur w zimie oraz dla tych gatunków, które migrują na duże odległości np. do tzw. ciepłych krajów, w obszary Afrykańskie lub Śródziemnomorza. Odlatują najczęściej ptaki, których dieta bazuje na pokarmie zwierzęcym. Przykładem mogą być jerzyki oraz bociany, które brak stałej dostępności pożywienia w dużej ilości zmusza do odlotu w miejsca gdzie nie będzie problemu ze znalezieniem pokarmu.

W zimie na obszarze Polski obserwujemy tzw. **ptaki zimujące**. Są to te gatunki, które pozostają u nas przez cały rok, lub przylatują do naszego kraju z innych obszarów na zimę (np. jasiołuszki).

Zima to pora roku, w której dla ptaków panują wyjątkowo niekorzystne warunki. Dni stają się krótsze, a więc i okazji na zdobycie pokarmu jest mniej. Utrudnia to obecność pokrywy śnieżnej oraz niska temperatura podlegająca sporym wahaniom dobowym. Dlatego wiele małych ptaków wybiera życie w stadach lub grupach. Łatwiej wówczas znaleźć pokarm, wypatrzyć drapieżnika i ogrzać się w nocy.

Wiele ptaków jako ostoje zimową wybiera obszary miejskie. Sztuczne oświetlenie, mniejsza ilość drapieżników, wyższe temperatury niż na terenach otwartych oraz stała dostępność pokarmu w postaci odpadków spożywczych i karmników wabi wiele gatunków obietnicą przetrwania.

Człowiek swoją działalnością i ekspansją obszarów zurbanizowanych oraz przekształceniem krajobrazu rolniczego doprowadził do zubożenia środowiska. Konieczne stało się kompensowanie czyli wynagradzanie tych strat. Jednym z takich działań jest **zimowe dokarmianie ptaków**. Badania naukowców dowodzą, że regularnie dokarmiane ptaki cechuje znacznie wyższa przeżywalność. Dokarmiane ptaki są również w znacznie lepszej kondycji na wiosnę co przekłada się na wychowywanie większej ilości piskląt w okresie lęgowym.

Kiedy zacząć dokarmianie ptaków?

Dokarmianie ptaków warto rozpocząć wówczas gdy temperatura w ciągu dnia spada poniżej 0°C, i/lub gdy obszar dokarmiania pokrywa śnieg. Wcześniejsze dokarmianie może zaburzyć naturalne procesy migracyjne i ptaki, które normalnie opuściłyby dany obszar pozostaną na zimę, co może oznaczać dla nich śmierć.

Źle zorganizowane dokarmianie zamiast pomóc, może zaszkodzić ptakom!

Jak dokarmiać ptaki?

Jeśli zdecydujesz się na dokarmianie ptaków istotne jest by pokarm był **uzupełniany systematycznie**. Przyzwyczajenie ptaków i nagłe zaprzestanie dokarmiania jest dla ptaków zabójcze i w konsekwencji gorsze niż brak dokarmiania w ogóle.

Pokarm powinien być suchy, świeży i nie zawierać soli. Ptaki nie potrafią wydalać soli, co prowadzi do chorób nerek, kończących się często śmiercią. Dlatego absolutnie odradza się dokarmianie ptaków chlebem, który posiada dużo soli i nie stanowi dobrego źródła energii.

Jak każda dobrze skomponowana dieta, karma podawana ptakom powinna być zróżnicowana. W jej składzie powinny dominować **wysoko-energetyczne nasiona roślin oleistych** uzupełnione o zboża, owoce drzew (bez czarny, rokitnik, głóg, jabłko itp.) i świeże, nie zjełczałe tłuszcze zwierzęce. Łabędzie i kaczki dokarmiamy zbożami, gotowaną (ostudzoną) kaszą i warzywami (np. gotowana marchew).

Karmnik

Karmnik dla ptaków najlepiej powiesić w obok drzewa lub krzewu. Zapewni to ptakom miejsce gdzie spokojnie będą mogły spożyć pokarm, osłonę przed wiatrem oraz kryjówkę w przypadku ataku drapieżnika. **Karmnik należy utrzymywać w czystości.** Ważne by z karmnika regularnie usuwać resztki pokarmu oraz kał by ograniczyć możliwość przenoszenia się chorób między ptakami biesiadującymi w karmniku.

Pokarm

Dieta ptaków, które postanawiają pozostać w Polsce na zimę zdeterminowana jest zarówno dostępnością pokarmu, jak i indywidualnym przystosowaniem gatunku ptaka do pobierania danego rodzaju pożywienia. Ptaki pod tym względem podzielić możemy na **4 grupy**:

- **Owadożerne**

Dla tych ptaków dobrym rodzajem pokarmu stanowią tłuszcze jak słonina, smalec, łój, masło, orzechy włoskie i nasiona oleiste. **Ptaki:** sikory, kowaliki, dzięcioły, raniuszki.

- **Ziarnojady**

Odżywiają się nasionami roślin oleistych, traw oraz zbóż (słonecznik, rzepak, rzepik, len, konopie, kanar, proso, sorgo, gryka, kardi, ryż, owies, pszenica, mak). **Ptaki:** zięba, dzwonec, grubodziób, czyżyk, jer, gil, szczygieł, trznadel.

- **Miękkojady**

Te ptaki preferują owoce i jagody np. jabłka, czarny bez, jarzębina, rokitnik, rodzynki, głóg, czeremcha, róża dzika, ligustr, tarnina, aronia, berberys. **Ptaki:** kos, kwiczoł, drozd śpiewak, paszkoć, rudzik, strzyżyk.

- **Wszystkożerne**

Te ptaki nie gardzą niemal żadnym rodzajem pokarmu. **Ptaki:** krukowate (wrona, gawron, kawka, sroka, sójka), gołębie (sierpówka, gołąb miejski, gołąb grzywacz) oraz wróble i mazurki.

Wybrane gatunki ptaków zimujących, które możesz spotkać w karmniku

Sikora Bogatka
(*Parus major*)

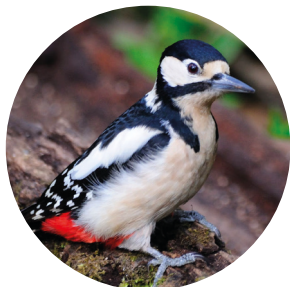
Sikora Modraszka
(*Cyanistes caeruleus*)

Sikora Uboga
(*Poecile palustris*)

Kowalik
(*Sitta europaea*)

Dzięcioł Duży
(*Dendrocopos major*)

Zięba
(*Fringilla coelebs*)

Dzwoniec
(*Chloris chloris*)

Szczygieł
(*Carduelis carduelis*)

Wybrane gatunki ptaków zimujących, które możesz spotkać w karmniku

Gil
(*Pyrrhula pyrrhula*)

Kos
(*Turdus merula*)

Kwiczot
(*Turdus pilaris*)

Drozd Śpiewak
(*Turdus philomelos*)

Sójka
(*Garrulus glandarius*)

Siepówka
(*Streptopelia decaocto*)

Wróbel
(*Passer domesticus*)

Mazurek
(*Passer montanus*)